

1545 2den Beh. af Forfl. t. Finantsl. f. Finantsåret fra 1ste April 1869 til 31te Marts 1870. 1546

studere; det er Hovedopgaven, at de kunne bringe det dertil; og dertil hører netop, at de høre saadanne Lærere, som, da de have Ansættelse ved Universitetet, maae antages at forstaae sig paa, hvad det er at studere, Lærere, som Videnskaben har saaledes dygtiggjort og frigjort, at de hos de Unge kunne vække Eysten til at studere. Naar en academisk Lærer forlader sit Hjem for at gaae til Studiegaarden, tager han, om jeg saa maa sige, sit Studeerkammer med; der fortsætter han sin Gjerning, der bliver han ved at studere, men høit, men hørligt, med lydeltige Ord, saa at de, der ere tilstede, kunne og maae følge med, idet han udtaler sine Tanker saaledes, at de gribe de Dvriges Tanker, hjælper dem fremad, om de af Seendragtighed holde sig tilbage, dygtiggjør sine Tilhørere til at fatte og forstaae, ja til allerede ved hans Hjælp at gjøre Prover paa, om de kunne studere. Nu er vel ikke Udgangen til Professorernes Forelæsninger formeent nogen Studerende; de Unge kunne jo vælge, hvilke Forelæsninger de ville høre, men det er dog en mislig Sag for den Unge, naar han er kommen saavidt, at der skal tænkes paa et Brødstudium, en Embedsexamen, alene at have sin Eyst at tage paa Raad med. Da skal han vælge imellem de 2 Veie: mellem den, som gjennem Examen fører til et Levebrød, og den, der stemmer med den hos ham vakte Eyst til at studere. Paa den ene Side staaer Manufacturen, der kan sige: jeg kjenner Examen; jeg veed, hvor Maalet staaer; jeg har paa en Maade studeret det; jeg har lagt Mærke til, hvilke Spørgsmaal den vedkommende Examinator pleier at komme frem med; jeg kjenner Maalet, og jeg kjenner Veien, som fører dertil; Veien er streng Examenslæsning. Den maa tilbælægges med Blikket ufravendt rettet mod Examen som Maalet. Det tør ikke vendes enten til Høire eller til Venstre. Paa den anden Side staaer den academiske Lærer, som kan sige, at, skjøndt han ikke seer bort fra det Maal, der er sat i Examen, er det ham dog ikke Hovedsagen, han i sin Virken har i stadig Tanke. Hans Hovedsag er at hjælpe til at udvikle og danne sine Tilhørere,

at gjøre dem til Studenter. Den Veie, han viser, er det frie Studiums Veie, det er ikke den nærmeste Veie, Gjenveien; det er en Veie, som slaaer Bugter, maafee til flere Eider, men det er en Veie, paa hvilken man kan sige, at Interessen for de Ting, der skulle læres, fra først af vækkes og stadig vedligeholdes hos de Unge. Hvem vil undres over, at den Unge, for at blive Examen og dens Tvang quit, vælger Manufactionsveien og slyger Omveien. Saalænge Veiledning, Manufaction og Forelæsning holdes samlede, saa at de udføres i een og samme Gjerning og af een og samme Person, ja, da føies det sammen, som hører sammen, da er det ved begavede Læreres Hjælp, at de Unge kunne naae saa vidt, at de ikke blot ved Examensbordet ere istand til at opfylde, hvad der forlanges af dem, men ogsaa kunne glæde sig ved at have lært at studere. Jeg troer, det vil føre til Landsfløvelse og Landsflaveri, om man saaledes indretter Examen, at den kun holdes af en Forsamling af Mænd, som Ministeriet har ansæet for dueltige dertil, men som Alle have været satte ud af Stand til at have Indflydelse paa de Unges Dannelse.

Naar man ikke henviser de Studerende til Professorer, til deres Forelæsninger og Foredrag, maa man henviser dem til Lærebøger og Compendier. Med Hensyn til Tilveiebringelsen af Compendier og Lærebøger ere vi ikke store Mestere; der staae vi tilbage. Vore Naboer, Tydskerne, overgaae os langt i den Henseende. I Tydskland kan en Professor, om han end kun er ansat ved et af de mindre Universiteter, vente at finde en Forlægger, dersom han blot kan skrive en ny lille Veiledning, Haandbog i det Fag, hvori han er Professor. Vi have ikke mange saadanne veiledende mindre Skrifter. Vi have med Hensyn til Kirkehistorien kun en Begyndelse til et Compendium, der kunde være brugbart ved Forelæsninger og Examenslæsning; vi have, naar vi see hen til Commentarer til det nye Testamente, kun een Commentar paa Dansk, som strækker sig til kun lidt over det Halve deraf. Der er ingen anden Tilflugt for en